II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 8 oktober 1973

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/26.825 — Prym-Beka)

(Slechts de teksten in de Franse en de Duitse taal zijn authentiek)

(73/323/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op de artikelen 2, 4 en 6,

Gezien het verzoek om een negatieve verklaring dat op 9 april 1970 conform artikel 2 van Verordening nr. 17 is ingediend en gezien de aanmelding die op 18 mei 1972 conform artikel 4 van Verordening nr. 17 is verricht ten einde een beschikking uit hoofde van artikel 85, lid 3, van het E.E.C.-Verdrag te verkrijgen ten behoeve van de leveringsovereenkomst van 11 augustus 1969 tussen de Duitse onderneming William Prym-Werke KG te Stolberg (Rijnland) en de Belgische onderneming S.A. Manufacture Belge d'Aiguilles Beka te Eupen, op het gebied van naalden voor huishoudnaaimachines ;

Gehoord de betrokken ondernemingen conform artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17 en conform Verordening nr. 99/63/EEG (2),

Gezien de bekendmaking van het essentiële gedeelte van de inhoud van de aanmelding in toepassing van artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 12 van 24 maart 1973,

Gezien het advies van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities conform artikel 10 van Verordening nr. 17 van 18 mei 1973,

I

Overwegende dat de aangemelde overeenkomst op 11 augustus 1969 is gesloten door de twee volgende ondernemingen :

a) enerzijds de commanditaire vennootschap naar Duits recht William Prym-Werke (hierna Prym te noemen), die in Duitsland, in meerdere fabrieken waarin ongeveer 4 500 personen zijn tewerkgesteld, naast halffabrikaten uit messing een reeks kleine artikelen fabriceert die voornamelijk voor het naaien van kleding bestemd zijn, zoals sluitingen van allerlei soort, gespen en naalden ;

b) anderzijds de naamloze vennootschap naar Belgisch recht Manufacture Belge d'Aiguilles Beka (hierna Beka te noemen), dochtermaatschappij van de Belgische groep Bekaert, een der voornaamste fabrikaten in de wereld van metalen garens en draad, die één fabriek met ongeveer 350 werknemers bezit, die wordt gebruikt voor de fabricage van naalden voor naaimachines voor huishoudelijk en industrieel gebruik ;

Overwegende dat deze twee ondernemingen de aangemelde overeenkomst om de volgende redenen hebben gesloten :

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

Na te hebben vastgesteld dat zij beiden naalden voor huishoudnaaimachines fabriceerden en verkochten, maar dat hun respectievelijke produktiecapaciteiten voor deze artikelen te gering waren om het berekenen van voldoende concurrerende prijzen mogelijk te maken, besloten zij in 1969 hun produktie in één fabriek, die van Beka te Eupen, te concentreren ten einde de kostprijs dank zij seriefabricage te kunnen verlagen. Dit besluit moest leiden tot de stopzetting van de naaldenfabricage in de fabriek van Prym te Stolberg en de overbrenging van het materiaal en de installaties die daarop betrekking hadden naar Eupen. Als tegenprestatie verkreeg Prym een aandeel van 25 % in het kapitaal van Beka alsmede de verzekering dat zij op lange termijn al haar behoeften aan naalden bij Beka zou kunnen dekken.

Overwegende dat de aangemelde overeenkomst momenteel het volgende inhoudt :

Prym verplicht zich :

a) vanaf eind 1970 geen naalden voor huishoudnaaimachines meer te fabriceren noch voor haar rekening te laten fabriceren,

b) zulke naalden niet te kopen of voor haar rekening te doen kopen bij anderen dan Beka,

c) al haar behoeften uitsluitend bij Beka te zullen dekken, tegen de in de overeenkomst vastgestelde prijzen en voorwaarden,

d) Beka aan het eind van ieder jaar een programma van haar behoeften voor het volgende jaar te zullen verstrekken.

Beka verplicht zich, Prym op haar aanwijzingen alle door haar benodigde hoeveelheden naalden te zullen leveren, binnen de normale termijnen en tegen de speciale in de overeenkomst vastgelegde voorwaarden.

Indien Beka, zelfs door aankopen bij derden, niet in staat is alle behoeften van Prym te dekken, heeft de laatstgenoemde het recht zich elders te bevoorraden, mits zij Beka de betrokken leverancier en hoeveelheden opgeeft.

Beka moet de naalden aan Prym verkopen tegen voorlopige prijzen, die worden vastgelegd in de overeenkomst en die naar evenredigheid moeten worden gewijzigd ingeval de berekeningsgrondslagen ervoor als gevolg van loonsverhogingen, wijzigingen in de grondstoffenprijzen of besparingen door rationalisatie samen met meer dan 5 % afwijken. De definitieve prijzen voor de leveranties van Beka aan Prym, die aan het eind van ieder jaar overeenkomstig een bij de overeenkomst gevoegd schema worden vastgesteld, worden berekend aan de hand van de eindverkoopprijzen aan de cliëntele die Prym heeft verkregen ; zij kunnen echter nimmer lager zijn dan de fabricagekosten van Beka, noch Prym een hogere winst laten dan een bepaald percentage.

Men komt overeen dat de naalden van de standaardkwaliteit, ongeacht wie deze verkoopt, de vermelding „555" zullen dragen, terwijl die van superkwaliteit, naar gelang van de contractpartner die deze verkoopt, het stempel „Beka" of „Prym" zullen dragen.

De overeenkomst is voor onbepaalde duur gesloten. Zij kan niet worden opgezegd zolang Prym een aandeel in het kapitaal van Beka bezit en in ieder geval niet vóór 31 december 1984 (met inachtneming van een opzegtermijn van 5 jaar).

Overwegende dat de betrokken overeenkomst in haar oorspronkelijke versie bovendien inhield dat :

a) Prym uitsluitend de garen-en-band- en stoffenhandel zou bevoorraden alsmede de gespecialiseerde rijwielhandel,

b) Beka uitsluitend de sector naaimachines (fabrikanten, gespecialiseerde handelaren en collega's die aan deze sector leveren) zou bevoorraden, alsmede de fabrikanten van garens en de verpakkingsateliers (voor zover het gaat om naalden en gros of half verpakt),

c) Beka de ondernemingen die met Prym concurreren in de sector garen en band alleen zou bevoorraden met toestemming van Prym,

d) met uitzondering van enkele nader omschreven transacties de export naar landen buiten Europa aan Prym was voorbehouden,

e) de partners beiden transacties konden sluiten met landen van het Oostblok ;

Overwegende dat de Commissie in een mededeling van punten van bezwaar welke zij op 18 juli 1972 conform artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17 en in toepassing van Verordening nr. 99/63/EEG tot Prym en Beka heeft gericht, de laatstgenoemden heeft medegedeeld dat de sub a) tot c) genoemde bepalingen niet alleen vielen onder het verbod van artikel 85, lid 1, van het Verdrag, omdat zij ten doel hadden de cliëntele van de beide partners op hun exportmarkten binnen de gemeenschappelijke markt te verdelen, maar bovendien een eventuele toepassing van artikel 85, lid 3, op de overeenkomst zouden verhinderen, met name omdat zij eraan in de weg stonden dat een billijk aandeel in de uit de rationalisatie van de produktie voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede zou komen ;

Overwegende dat de betrokken ondernemingen naar aanleiding van deze mededeling van punten van bezwaar de gewraakte bepalingen, voor zover zij betrekking hadden op de markt van de E.E.G., hebben opgeheven bij besluiten die respectievelijk door Prym op 15 september 1972 en door Beka op 10 oktober 1972 werden genomen ;

Overwegende dat ter beoordeling van de gevolgen van de overeenkomst voor de mededinging op de gemeenschappelijke markt tevens rekening moet worden gehouden met de volgende gegevens :

De wereldproduktie van naalden voor huishoudnaaimachines, die ongeveer overeenkomt met een waarde

van 50 miljoen rekeneenheden per jaar, wordt verzorgd door 25 tot 30 ondernemingen, die vooral in West-Europa, Noord-Amerika en het Verre Oosten gevestigd zijn.

Vóór de concentratie van hun respectievelijke produktie fabriceerde Beka ongeveer 6 % van de wereldproduktie en Prym ongeveer 3 %.

Hun voornaamste Europese concurrenten zijn de Duitse vennootschap Schmetz, de naalden producerende fabrieken van de Amerikaanse groepen Singer en Torrington en de Nederlandse vennootschap Musolf, maar het zijn de fabrikanten in Japan en Hong-Kong die momenteel de sterkste druk op de markt uitoefenen ;

Overwegende dat naar aanleiding van de bekendmaking van de essentiële inhoud van de aanmelding geen opmerkingen van derden bij de Commissie zijn binnengekomen ;

II

Overwegende dat de Commissie volgens artikel 2 van Verordening nr. 17 een negatieve verklaring kan afgeven indien zij vaststelt dat er voor haar op grond van de haar bekende gegevens geen aanleiding bestaat krachtens artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag tegen de betrokken overeenkomst op te treden ;

Overwegende dat de overeenkomst tussen Prym en Beka zelfs in haar op 10 oktober 1972 gewijzigde versie ten doel en ten gevolge heeft de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt op merkbare wijze te beperken, omdat zij voor onbepaalde tijd inhoudt :

1. het verbod voor Prym om naalden voor huishoudnaaimachines te fabriceren en deze artikelen voor haar rekening door derden te laten fabriceren,
2. de verplichting voor Prym om al haar behoeften aan naalden voor huishoudnaaimachines uitsluitend bij Beka te dekken,
3. de verplichting voor Beka om aan Prym alle hoeveelheden van deze artikelen die Prym nodig mocht hebben te leveren tegen preferentiële verkoopprijzen.

Overwegende dat de betrokken overeenkomst de handel tussen Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden omdat zij de uitlsuitende bevoorrading van Prym voorbehoudt aan een Belgische onderneming, hetgeen de vrije handel tussen Lid-Staten in gevaar kan brengen op een wijze die nadelig kan zijn voor de verwerkelijking van de doelstellingen van één enkele markt tussen de staten ;

Overwegende dat aan de voorwaarden voor toepassing van het verbod van artikel 85, lid 1, van het Verdrag derhalve is voldaan, zodat ook de afgifte van de gevraagde negatieve verklaring door de Commissie voor de overeenkomst in haar op 10 oktober 1972 gewijzigde versie niet gerechtvaardigd is ;

III

Overwegende dat artikel 85, lid 3, inhoudt dat de bepalingen van lid 1 van dit artikel buiten toepassing kunnen worden verklaard voor elke overeenkomst welke bijdraagt tot verbetering van de produktie of de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel van de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen

a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn,
b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen ;

1. Overwegende dat de overeenkomst niet voldoet aan de voorwaarden van Verordening (EEG) nr. 2779/72 van de Commissie van 21 december 1972 [1] inzake de toepassing van artikel 85, lid 3, op groepen specialisatie-overeenkomsten, omdat het daarin niet gaat om een wederzijdse verbintenis van de deelnemers om gedurende de looptijd van de overeenkomst af te zien van de fabricage van bepaalde produkten ten einde deze aan de wederpartij op te dragen, maar slechts om een eenzijdige verbintenis van Prym om haar produktie van naalden te staken om deze aan Beka over te dragen ;

Overwegende dat echter de concentratie van de fabricage welke door Prym en Beka is overeengekomen uit een oogpunt van verbetering van de produktie dezelfde gunstige gevolgen heeft als een specialisatie ; dat zij leidt tot een vergroting met ten minste 50 % van de hoeveelheden naalden die in de fabriek van Eupen moeten worden vervaardigd, hetgeen de mogelijkheid schept om de bestaande installaties op intensievere wijze te benutten en een serieproduktie op gang te brengen ;

Overwegende dat deze rationalisatie van de produktie met name een verlaging van het zeer belangrijke aandeel van de arbeidskosten in de kostprijs heeft mogelijk gemaakt ; dat de kostprijs van de naalden van de „Standard"-kwaliteit, die in 1970 na de concentratie van de fabricage in Eupen met ongeveer 20 % was gedaald, eind 1972 nog onder die van 1969 lag, ondanks de loonsverhogingen en de verhogingen van de grondstoffenprijzen in deze 4 jaar ; dat door de invoering van een gemechaniseerde seriefabricage in het kader van een uitgebreide produktiecapaciteit bovendien artikelen van een constantere kwaliteit kunnen worden vervaardigd ;

2. Overwegende dat de overeenkomst de gebruikers een billijk aandeel verschaft in de voordelen die er uit voortvloeien, omdat men, gezien de concurrentiedruk die van de naaldenmarkt uitgaat, moet aannemen dat de uit de rationalisatie voortvloeiende voordelen aan de gebruikers worden doorgegeven ;

[1] PB nr. L 292 van 29. 12. 1972, blz. 23.

3. Overwegende dat de overeenkomst geen beperkingen bevat welke voor het bereiken van de genoemde voordelen niet onmisbaar zijn en dat de gunstige uitwerking van de overeenkomst vooral te danken is aan de verhoging van de produktiviteit als gevolg van een intensiever gebruik van de produktiecapaciteit, en dit alleen mogelijk is indien de te vervaardigen hoeveelheden naalden aanzienlijk groter zijn en blijven dan voorheen ; dat het derhalve onmisbaar is dat Prym zich voor lange tijd verbindt, niet alleen haar eigen fabricage stop te zetten, maar ook al haar behoeften aan naalden voor huishoudnaaimachines bij Beka te dekken, zodat aan de laatstgenoemde een groter produktievolume wordt gegarandeerd ; dat de exclusieve bevoorradingsverbintenis op lange termijn, die Prym jegens Beka is aangegaan dus een concurrentiebeperking vormt die onmisbaar is opdat de gunstige uitwerking van de overeenkomst kan worden gerealiseerd en zelfs gehandhaafd ; dat deze verbintenis trouwens niet verder gaat dan strikt noodzakelijk is omdat zij Prym, ingeval Beka in gebreke zou blijven, de mogelijkheid laat, bij derden te kopen en Prym in ieder geval van preferentiële verkoopprijzen profiteert ;

4. Overwegende ten slotte dat de overeenkomst de deelnemers niet de mogelijkheid geeft om voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen ; dat deze overeenkomst namelijk in haar gewijzigde versie, die sinds 10 oktober 1972 van kracht is, Beka en Prym niet langer verhindert elkaar op onverschillig welke markt van de E.E.G. geografisch of sectorieel gezien, concurrentie aan te doen ; dat de twee ondernemingen blootgesteld blijven aan de sterke mededinging die wordt gevoerd door andere, soms machtiger fabrikanten die zich binnen de E.E.G. als verkopers aandienen ;

5. Overwegende dat dus aan alle voorwaarden voor toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag is voldaan ;

IV

Overwegende dat de betrokken overeenkomst, zoals zij gold op het ogenblik van haar aanmelding bij de Commissie op 18 mei 1972 niet voldeed aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 85, lid 3, omdat zij in artikel 4 clausules bevatte die een verdeling van de klantenkring tussen de twee partners binnen de gemeeschappelijke markt ten doel hadden ;

Overwegende dat deze clausules voor zover zij betrekking hebben op de markt van de E.E.G. op 10 oktober 1972 door de betrokkenen zijn geschrapt ; dat dus eerst vanaf deze datum aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 85, lid 3, is voldaan en een beschikking krachtens artikel 6, lid 1, van Verordening nr. 17 in werking kan treden ;

Overwegende dat voor het vaststellen van de geldigheidsduur van zulk een beschikking krachtens artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17 rekening moet worden gehouden met het feit dat de gunstige uitwerking van de overeenkomst samenhangt met de handhaving van een langdurige samenwerking tussen de partijen,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

Het verzoek om een negatieve verklaring, dat op 9 april 1970 door de ondernemingen William Prym-Werke KG te Stolberg en S.A. Manufacture Belge d'Aiguilles Beka, te Eupen is ingediend betreffende hun leveringsovereenkomst van 11 augustus 1969, wordt afgewezen.

Artikel 2

De bepalingen van artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap worden overeenkomstig artikel 85, lid 3, buiten toepassing verklaard voor de in artikel 1 genoemde overeenkomst, in haar op 10 oktober 1972 gewijzigde versie.

Artikel 3

De in artikel 2 vervatte beschikking gaat in op 10 oktober 1972 ; zij is geldig tot en met 31 december 1984.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot de ondernemingen William Prym-Werke KG, Zweifaller Straße 5/7 te Stolberg (Rijnland — Duitsland) en S.A. Manufacture Belge d'Aiguilles Beka, Hütte 77 te Eupen (België).

Gedaan te Brussel, 8 oktober 1973.

Voor de Commissie

De Voorzitter

François-Xavier ORTOLI